

پوهنتون سلام

پوهنځی شرعیات و قانون

پروگرام ماستری فقه و قانون

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

ریاست پوهنتونهای خصوصی

حیازت مباحات

در فقه اسلامی و قانون مدنی

رساله ماستری

محصل: جاوید "غازی زاده"

استاد راهنما: محمد یونس "ابراهیمی"

سال: 1397 هـ ش

پوهنتون سلام

پوهنځی شرعیات و قانون

پروگرام ماستری فقه و قانون

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

ریاست پوهنتونهای خصوصی

حیازت مباحات در فقه اسلامی و قانون مدنی

رساله ماستری

محصل: جاوید "غازی زاده"

استاد راهنما: محمد یونس "ابراهیمی"

سال: 1397 هـ ش

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پوهنتون سلام

پوهنځی شرعیات و قانون

دیارتمنت فقه و قانون

بورد ماستری

تصدیق نامه

محترم جاوید (غازی زاده) ولد عزیز خان ID نمبر Sh-msf-96-315 (از دور پنجم فقه و قانون) از پایان نامه ماستری خویش زیر عنوان: حیازت مباحثات در فقه اسلامی و قانون مدنی به روز شنبه تاریخ ۱۳۹۸/۸/۱۱ هـ ش موفقانه دفاع نمود، و از نظر هیأت ژوری مستحق ۸۳ (نمره به عدد) هشادوسه (نمره به حروف) گردید، موفقیت شان را از الله متعال خواهانیم.

امضاء اعضای هیأت ژوری:

ردیف	نام استاد	عضویت	امضاء
۱	دکتور نجیب الله صالح	عضو هیأت	
۲	استاد وزیر محمد سعیدی	عضو هیأت	
۳	دکتور محمد یونس ابراهیمی	رهنما و رئیس جلسه دفاعیه	

..... معاون علمی

..... امر بورد ماستری

خلاصه

رساله حاضر بمنظور تکمیل نمودن دوره ماستری تحت عنوان (حیازت مباحات در فقه اسلامی و قانون مدنی افغانستان) تحریر گردیده است. در تدوین این رساله نهایت سعی و تلاش بعمل آمده تا سایر موضوعات مربوط به حیازت مباحات را از دیدگاه فقه اسلامی و قانون مدنی جمع آوری و به گونه مقایسوی مورد بحث و بررسی قرار گیرد. به خاطر اینکه موضوعات و مطالب مرتبط به حیازت مباحات بگونه علمی تحقیق و بررسی گردد، مطالب رساله حاضر را در چهار فصل، مباحث و مطالب جداگانه ترتیب و تنظیم نموده، طوریکه در فصل اول به مفاهیم عمومی، ادله اثبات، ارکان، انواع و شرایط حیازت مباحات پرداخت شده است. فصل دوم که به اسباب کسب ملکیت اختصاص یافته است حاوی پنج مبحث بوده در مبحث اول تصاحب، در مبحث دوم خلفیت و وصیت، مبحث سوم شفعه و التصاق، مبحث چهارم زکات، فی، غنائم، تولد از مملوکه، هبه و صدقه بیان گردیده است.

در فصل سوم که محراق رساله حاضر را تشکیل میدهد مشتمل بر هفت مبحث بوده که در مبحث اول کسب، انتقال و زوال حیازت مباحات، مبحث دوم حمایت حیازت، مبحث سوم آثار حیازت، مبحث چهارم عدم تملک پذیری اموال عامه، آثار باستانی و وقفی بر اساس مرور زمان، در مبحث پنجم استرداد مصارف، در مبحث ششم مسئولیت از بین رفتن شی تحت حیازت و در مبحث هفتم موارد متفرقه حیازت مباحات مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

در فصل آخر موضوعات استیجار، شراکت و وکالت حیازت مباحات از دیدگاه فقه اسلامی و قانون مدنی مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. قابل یاد آوری است که در اخیر هر مبحث مقارنه های اختصاصی و در اخیر رساله پیشنهادات لازم نیز ارائه گردیده است.

فهرست عناوین

صفحه	عنوان
Error! Bookmark not defined.....	مقدمه
Error! Bookmark not defined.....	ضرورت و اهمیت انجام تحقیق:
Error! Bookmark not defined.....	اسباب اختیار موضوع:
Error! Bookmark not defined.....	هدف از انجام تحقیق:
Error! Bookmark not defined.....	شیوه تحقیق:
Error! Bookmark not defined.....	مشکلات بحث:
Error! Bookmark not defined.....	پلان کاری تحقیق:
Error! Bookmark not defined.....	فصل اول
Error! Bookmark not defined.....	شناخت مفاهیم عمومی حیازت مباحات
Error! Bookmark not defined.....	مطلب اول: تعریف حیازت مباحات در فقه اسلامی
Error! Bookmark not defined.....	مطلب دوم: تعریف حیازت مباحات در قانون مدنی
Error! Bookmark not defined.....	مبحث دوم: ادله مشروعیت حیازت مباحات
Error! Bookmark not defined.....	مطلب اول: ادله مشروعیت حیازت مباحات در فقه اسلامی
Error! Bookmark not defined.....	مطلب دوم: اثبات حیازت مباحات در قانون مدنی
Error! Bookmark not defined.....	مبحث سوم: ارکان، انواع و شرایط حیازت مباحات
Error! Bookmark not defined.....	مطلب اول: ارکان، انواع و شرایط حیازت مباحات در فقه اسلامی
Error! Bookmark not defined.....	مطلب دوم: ارکان، انواع و شرایط حیازت مباحات در قانون مدنی
Error! Bookmark not defined.....	فصل دوم
Error! Bookmark not defined.....	اسباب کسب ملکیت
Error! Bookmark not defined.....	مبحث اول: تصاحب
Error! Bookmark not defined.....	فرع اول: مفهوم تصاحب
Error! Bookmark not defined.....	مطلب دوم: تصاحب در قانون مدنی
Error! Bookmark not defined.....	فرع اول: تعریف تصاحب در قانون مدنی
Error! Bookmark not defined.....	مطلب سوم: مقارنه بحث تصاحب

Error! Bookmark not defined..... مبحث دوم: خلفیت و وصیت

Error! Bookmark not defined..... مطلب اول: خلفیت در فقه اسلامی

Error! Bookmark not defined..... فرع اول: مفهوم خلفیت

Error! Bookmark not defined..... مطلب دوم: خلفیت در قانون مدنی

Error! Bookmark not defined..... فرع اول: تعریف خلفیت

Error! Bookmark not defined..... فرع دوم: مفهوم ضمان

Error! Bookmark not defined..... مطلب سوم: وصیت در فقه اسلامی

Error! Bookmark not defined..... فرع اول: مفهوم وصیت

Error! Bookmark not defined..... مطلب چهارم: وصیت در قانون مدنی

Error! Bookmark not defined..... مطلب سوم: مقارنه بحث خلفیت و وصیت

Error! Bookmark not defined..... مبحث سوم: شفعه و التصاق

Error! Bookmark not defined..... مطلب اول: شفعه در فقه اسلامی

Error! Bookmark not defined..... فرع اول: مفهوم شفعه

Error! Bookmark not defined..... مطلب دوم: شفعه در قانون مدنی

Error! Bookmark not defined..... مطلب سوم: التصاق در فقه اسلامی

Error! Bookmark not defined..... فرع اول: مفهوم التصاق

Error! Bookmark not defined..... مطلب چهارم: التصاق در قانون مدنی

Error! Bookmark not defined..... مطلب سوم: مقارنه بحث شفعه و التصاق

Error!   **Bookmark   not   defined.** مبحث چهارم: زکات، فی، غنائم، تولد از مملوکه، هبه و صدقه

Error!   **Bookmark   not   defined.** مطلب اول: زکات، فی، غنائم، تولد از مملوکه، هبه و صدقه در فقه اسلامی

Error!   **Bookmark   not   defined.** مطلب دوم: زکات، فی، غنائم، تولد از مملوکه، هبه و صدقه در قانون مدنی

Error!   **Bookmark   not   defined.** فصل سوم

Error! Bookmark not defined..... مبحث اول: کسب، انتقال و زوال حیازت

Error! Bookmark not defined..... مطلب اول: کسب، انتقال و زوال حیازت در فقه اسلامی

Error! Bookmark not defined..... اول: کسب حیازت در فقه اسلامی

Error! Bookmark not defined......دوم: انتقال حيازت در فقه اسلامی

Error! Bookmark not defined...مطلب دوم: كسب، انتقال و زوال حيازت در قانون مدنی

Error! Bookmark not defined......اول: كسب حيازت در قانون مدنی

Error! Bookmark not defined...... عیوب حيازت

Error! Bookmark not defined......دوم: انتقال حيازت

Error! Bookmark not defined...... سوم: زوال حيازت

Error! Bookmark not defined.....مطلب سوم: مقارنه بحث كسب، انتقال و زوال حيازت

Error! Bookmark not defined......مبحث دوم: حمايت حيازت

Error! Bookmark not defined......مطلب اول: حمايت حيازت در فقه اسلامی

Error! Bookmark not defined......مطلب دوم: حمايت حيازت در قانون مدنی

Error! Bookmark not defined...... دعوی استرداد حيازت

Error! Bookmark not defined...... دعوی منع تعرض

Error! Bookmark not defined......مطلب سوم: مقارنه بحث حمايت حيازت

Error! Bookmark not defined......مبحث سوم: آثار حيازت

Error! Bookmark not defined......مطلب اول: آثار حيازت در فقه اسلامی

Error! Bookmark not defined......مطلب دوم: آثار حيازت در قانون مدنی

Error! Bookmark not defined......مطلب سوم: مقارنه بحث آثار حيازت

Error! Bookmark not defined......مبحث چهارم: عدم تملك پذيری اموال عامه، آثار باستانی و وقفی بر اساس

not defined.

Error! Bookmark not defined......مطلب اول: عدم تملك پذيری اموال عامه، آثار باستانی و وقفی در فقه اسلامی

not defined.

Error! Bookmark not defined......مطلب دوم: عدم تملك پذيری اموال عامه، آثار باستانی و وقفی در قانون مدنی

not defined.

Error! Bookmark not defined......مطلب سوم: مقارنه بحث عدم تملك پذيری اموال عامه، آثار باستانی...
defined.

Error! Bookmark not defined......مبحث پنجم: استرداد مصارف

Error! Bookmark not defined......مطلب اول: استرداد مصارف در فقه اسلامی

Error! Bookmark not defined......مطلب دوم: استرداد مصارف در قانون مدنی

مطلب سوم: مقارنه بحث استرداد مصارف ..... **Error! Bookmark not defined.**

مبحث ششم: مسوولیت از بین رفتن شی تحت حیات ..... **Error! Bookmark not defined.**

مطلب اول: مسوولیت از بین رفتن شی تحت حیات در فقه اسلامی **Error! Bookmark not defined.**

1مطلب دوم: مسوولیت از بین رفتن شی تحت حیات در قانون مدنی **Error! Bookmark not defined.**

مطلب سوم: مقارنه بحث مسوولیت از بین رفتن شی تحت حیات **Error! Bookmark not defined.**

Error! Bookmark not defined. ..... **فصل چهارم**

مبحث اول: وکالت، استیجار و شراکت حیات مباحات. .... **Error! Bookmark not defined.**

مطلب اول: وکالت، استیجار و شراکت حیات مباحات در فقه اسلامی **Error! Bookmark not defined.**

چهارم: تحصیل مباحات ..... **Error! Bookmark not defined.**

وکالت در مباحات ..... **Error! Bookmark not defined.**

فرع دوم: استیجار ..... **Error! Bookmark not defined.**

استیجار در مباحات ..... **Error! Bookmark not defined.**

فرع سوم: شراکت ..... **Error! Bookmark not defined.**

اول: تعریف شراکت در فقه اسلامی ..... **Error! Bookmark not defined.**

چهارم: شراکت در مباحات ..... **Error! Bookmark not defined.**

مطلب دوم: وکالت، استیجار و شراکت حیات مباحات در قانون مدنی **Error! Bookmark not defined.**

فرع اول: وکالت در قانون مدنی ..... **Error! Bookmark not defined.**

وکالت در مباحات ..... **Error! Bookmark not defined.**

اجاره در قانون مدنی ..... **Error! Bookmark not defined.**

تعریف اجاره ..... **Error! Bookmark not defined.**

اجاره مباحات ..... **Error! Bookmark not defined.**

شراکت در قانون مدنی ..... **Error! Bookmark not defined.**

نتیجه گیری ..... **Error! Bookmark not defined.**

11	پیشنهادات
Error! Bookmark not defined.	فهرست آیات قرآن کریم
Error! Bookmark not defined.	فهرست احادیث
Error! Bookmark not defined.	فهرست اعلام
12	فهرست منابع و مأخذ
12	الف) منابع عربی
13	ب) منابع فارسی
14	ج) منابع برقی

نتیجه گیری

پیرامون حیازت مباحات آنچه در فصول و مباحات گذشته بحث صورت گرفته به گونه خلاصه نتایج ذیل بدست آمده میتواند:

طی مطالب ارایه شده دریافتیم که حیازت مباحات حق نیست، بلکه یکی از اسباب کسب ملکیت است که در زندگی انسانها ارزش و اهمیت زیاد دارد.

اهمیت حیازت مباحات از آنجایی است که در فقه اسلامی طی مباحث جداگانه مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. و نیز در قانون مدنی افغانستان از مواد 2256 الی 2298 به حیازت مباحات اختصاص یافته است.

حیازت مباحات یکی از موارد مشروع فقه اسلامی و یک عمل قانونی از لحاظ قانون مدنی و سایر قوانین نافذ کشور بشمار میرود.

حیازت مباحات یکی از اعمال حقوقی بوده که در طول زندگی بشر وجود داشته و وجود خواهد داشت، اما منابع و سرچشمه های آن میتواند قدیمی و یا جدید باشد.

حیازت مباحات در امر فقر زدائی موثریت زیاد دارد امروزه اگر حکومت در زمینه پالیسی ها و پلان های مشخص را روی دست گیرد میتواند در سایکل اقتصادی کشور رول مهم و ارزنده ای را ایفاء نماید.

طوریکه بیان داشتیم حیازت یک عمل قانونی است اما در صورتیکه بدون در نظر داشت معیار های که به آن پرداخته شد مرعات نگردد حیازت نبوده بلکه از جمله غصب، سرقت و غیره... محسوب خواهد گردید.

پیشنهادهات

آنچه در درازای این رساله بیان گردید بر مبنای آن پیشنهادهات ذیل ارایه میگردد:

برای استفاده بهتر از حيازت مباحات بخش معين در چهار چوب حكومت كه به نحوی قائم مقام حكومت های اسلامی است. ایجاد گردد، و مشخصاً تمام امورات مربوط به حيازت مباحات را شناسائی، شیوه های استیلاء بر آن از طرف شهروندان را تنظیم نماید.

حد اقل اگر ادارات و ارگان مشخص برای تنظیم امور حيازت مباحات به میان نیاید، طرز العمل های واضع و مشخص را تدوین و به دسترس مردم قرار دهند، تا مردم مطابق به آن از مباحات استفاده نمایند.

حكومت باید در امر حفظ و مراقبت از حيازت مباحات و زمینه رشد و وسعت منابع موجود حيازت مباحات تا حد ممكن كوشش نماید و حيازت مباحات كه جزء از دارای های عامه به شمار میروند را از دست و سلطه غاصبین و تاراج گران حفظ نماید.

بر مردم است تا به اساس وجدان آگاه مباحات را به گونه تحت حيازت خویش قرار دهند كه منافع همگان در آن تأمین گردد.

با احترام

جاوید "غازی زاده"

الف) منابع عربى

- (1) القرآنكريم
- (2) محمد، عبدالله. سنن أبى ماجه، دارالفكر، 907م 275 هـ.
- (3) الترمذى، ابو عيسى محمد بن عبدالله سعد الدين، التلويح على التوضيح، مصر مطبعة صبيح، 1975 م.
- (4) النسائى، ابو عبدالرحمن احمد بن شعيب بن على. سنن النسائى، كراچى: قديمى كتب خانه.
- (5) ابن عابدين، محمد أمين بن عمر، بن عبدالعزيز، رد المختار على الدر المختار، الجزء 4، 5، 6 و 7 الطبعة 2، بيروت: دارالفكر، 1412 هـ.ق.
- (6) ابن نجيم، زين الدين بن ابراهيم بن محمد. البحر الرائق شرح كنزالدقائق، الطبعة الثانى، بيروت: دارالكتب الاسلامى.
- (7) ابن نجيم، زين الدين بن ابراهيم بن محمد. الاشباه والنظائر، وضع الحواشى و تخرج الأحاديث الشيخ زكريا عميرات، الطبعة 1، بيروت دارالكتب العلمية، 1419 هـ.
- (8) الاتاسى، محمد خالد وابنه محمدطاهر. شرح مجلة الاحكام العدليه، 1353 هـ .
- (9) البخارى، محمد بن اسماعيل. صحيح البخارى، تحقيق محمد زهير بن ناصر الناصر، الطبعة 1، دار طوق النجاة، 1422 هـ.
- (10) حسون، غنى، الحقوق العينيه الاصلية. الكويت: مطبوعات جامعة الكويت، 1987 هـ.
- (11) الحصفكى، علاء الدين محمد بن على بن محمد. الدرالمختارشرح تنوير الأبصار و جامع البحار. تحقيق عبدالمنعم خليل إبراهيم. بيروت: دارالكتب العلمية، 1423 هـ .
- (12) الخطيب الشربينى، شمس الدين، محمد بن أحمد. مغنى المحتاج إلى معرفة معانى ألفاظ المنهاج، الطبعة الاولى، بيروت: دارالكتب العلمية، 1415 هـ .
- (13) الدردير، احمد، الشرح الصغير مع حاشية الصاوى، مصر: دارالمعارف ب ت .
- (14) الزرقاء، احمد مصطفى، المدخل الفقهي العام، الطبعة 6. دمشق دارالفكر للطباعة و النشر و التوزيع، 1985م.
- (15) الزرقاء، مصطفى احمد. نظرية الالتزام العامة فى الفقه الاسلامى، دمشق: دارالفكر العربى للطباعة و النشر و التوزيع، 1946 .
- (16) ابويوسف، محمد. الخراج، المطبعة السلطانية و مكتبتها، قاهره، 1302 هـ.
- (17) زيدان عبدالكريم، عبدالكريم. المدخل لدراسة الشريعة الاسلامية، دارالوفاء للطباعة و النشر و التوزيع، 1992م.
- (18) الزيعلى، جمال الدين أبو محمد عبدالله بن يوسف. الهداية معه حاشية بغيه الالمعى فى تخريج الزيعلى، تحقيق محمد عوامة، بيروت:موسسة الريان، 1997 م.
- (19) الزيعلى، عثمان بن على بن محجن، تبين الحقائق شرح كنز الدقائق و حاشية الشبلبى، القاهره: المطبعة الكبرى الاميريه، 1313 هـ.

- (20) السرخسى، محمد بن احمد بن أبى سهل. المبسوط، بيروت: دارالمعرفة 1414 هـ.
- (21) السنهورى، عبدالرزاق احمد. الوسيط فى شرح القانون مدنى، تنقيح احمد مدحت الراغى، مذكاة المعارف جلال حزى و شركاء هـ، 2004 م.
- (22) الكاسانى، علاء الدين، أبوبكر بن مسعود بن أحمد. بدائع الصنائع فى ترتيب الشرائع، الطبعة 2، بيروت: دارالكتب العلمية، 1406 هـ.
- (23) وزارة الاوقاف والشئون اسلامية، الموسوعة الفقهية، 45 ج، الطبعة الثانى، كويت 1404 هـ. 1968 م.
- (24) القره داغى، على محى الدين، المقدمه فى مال و الاقتصاد و العقد الملكية، الطبعة الاولى، دارالبشائر الاسلاميه، 1408 هـ ق.
- (25) الزحلى، وهبة، الفقه الاسلامى و ادلته، الطبعة 2، دمشق: دارالفكر، 1985 م.
- (26) النووى، محى الدين، روضة الطالبين و عمدة المفتين، 12 الجزء، بيروت: 1412 هـ.
- (27) الدانى، عثمان بن عمر، رسالة الرافية لمذهب أهل السنة فى الاعتقادات و أصول الديانات، دارالامام أحمد، كويت 1421 هـ.
- (28) كمال الدين، محمد بن عبدالواحد، فتح القدير، 10 ج، كويته: انتشارات مكتب رشيديه.
- (29) زيدان، عبدالكريم، الوجيز فى الاصول الفقه، تهران انتشارات احسان، 1385 هـ.
- (30) ابن منظور، محمد بن مكارم، لسان العرب، الطبعة الاولى، دارالصادر، بيروت.
- (31) الفيومى، محمد بن على، المصباح المنير، بيروت: المكتبة العلمية، 770 هـ. 1368 م.
- (32) مجموعة العلماء، المعجم الوسيط، دارالدعوة.
- (33) الزبيدى، محمد. تاج العروس، تحقيق مجموعة المحققين، 21 جلد، داراهداية، 1965 م.

(ب) منابع فارسى

- (34) ژويل، محمد عثمان، اسناد و مصوبات سيمينار على رؤسای محاكم، چاپ اول، ارگان نشراتى ستره محكمه، 1386 هـ ش.
- (35) محمد خالد اتاسى، شرح مجلة الاحكام، ترجمه امان الله موج سمنگانى و عبدالواحد نهضت، سال 1370 هـ ش.
- (36) نذير، داد محمد، حقوق عينى، ج2، انتشارات رسالت، سال 1396.
- (37) راجى، يادگار. تشريح و توضيح قانون مدنى، كابل، سال 1390 هـ ش.
- (38) صميم، عبدالمجيد، حقوق عينى، انتشارات قدس، سال 1395 هـ ش.
- (39) عبدالله، نظام الدين، شرح قانون مدنى، حقوق عينى، چاپ هشتم، انتشارات سعيد، سال 1397 هـ ش.
- (40) ندوى، مجيب الله، مترجم، ادبيه نوشاد. انتشارات مستقبل، ب ت.
- (41) جعفرى لنگرودى، محمد جعفر، حقوق اموال، چاپ 5، تهران، كتابخانه گنج دانش، 1380 هـ ش.
- (42) كاتوزيان، ناصر، اموال و ملكيت، چاپ پنجم، تهران، نشر ميزان، سال 1381 هـ ش.

- 43) جعفری لنگرودی، محمد جعفر، ترمینولوژی حقوق، چاپ سیزدهم، تهران، گنج دانش، سال 1382 هـ.ش.
- 44) عمید، حسن، فرهنگ فارسی عمید، چاپ سی ام، تهران انتشارات امیر کبیر، سال 1383 هـ.ش.
- 45) وزارت عدلیه، قانون اساسی، منتشره جریده رسمی شماره 818، سال 1383 هـ.ش.
- 46) وزارت عدلیه، قانون مدنی، نافذ 1355، منتشره جریده رسمی 353، مورخ 1355/10/15 هـ.ش.
- 47) وزارت عدلیه، قانون تنظیم امور زمینداری، منتشره جریده رسمی شماره 1254، سال 1396 هـ.ش.
- 48) وزارت عدلیه، قانون آب، منتشره جریده رسمی شماره 980 مورخ 6 ثور 1388 هـ.ش.
- 49) وزارت عدلیه، قانون شکار و ابقای حیات وحش، منتشره جریده رسمی شماره 795 مورخ یکشنبه 1421 هـ.ق.
- 50) وزارت عدلیه، قانون جنگلات، منتشره جریده رسمی شماره 795 مورخ یکشنبه 1421 هـ.ق.
- 51) وزارت عدلیه، قانون تنظیم امور زمین داری. کابل: ریاست نشرات، 1387 هـ.ش.

ج) منابع برقی

- 52) مجلة البحوث الاسلاميه <http://www.alifita.n> 29/01/2019 11:00 am.
- 53) مقاله های علمی دانشگاهی. تاریخ 20/10/1397.
- 54) موضوع <http://www.mawdoo.com> ماهی صفائح الدم.
- 55) فقه التبنی فی الاسلام. <https://ar.m.wikipedia.org>
- 56) <http://www.google.com>

بخاطر دسترسی به متن کامل این تحقیق مراجعه شود به:

پوهنتون سلام، کتابخانه مرکزی چهار راهی گل سرخ، سرک کلوله پشته

و یا هم به ایمیل آدرس ذیل تماس گرفته شود:

salamresearchcentre@salam.edu.af